

GLB-openstellingsbesluit Niet productieve investeringen niet landbouwbedrijven voor het watersysteem in het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel provincie Gelderland 2025

Gedeputeerde Staten van Gelderland

Gelet op artikel 1.2 en paragraaf 4 van Hoofdstuk 2 van de Verordening Europese landbouwsubsidies 2023-2027 provincie Gelderland;

Besluiten:

- I. vast te stellen het GLB-openstellingsbesluit Niet productieve investeringen niet landbouwbedrijven voor het watersysteem in het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel provincie Gelderland 2025;
- II. het subsidieplafond vast te stellen op € 3.597.189 voor het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel, bestaande uit:
 - a. € 1.546.791,27 afkomstig uit middelen van het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling;
 - b. € 1.025.198,86 afkomstig uit middelen van de provincie Gelderland;
 - c. € 1.025.198,87 afkomstig uit middelen van Waterschap Rijn en IJssel.
- III. dat aanvragen kunnen worden ingediend van 12 juni 2025 09.00 uur tot en met 14 augustus 2025 17.00 uur;
- IV. de volgende nadere regels vast te stellen;

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In aanvulling op artikel 1.1 van de Verordening wordt in deze nadere regels verstaan onder

- a. Niet productieve investeringen: investeringen die niet mogen leiden tot een aanzienlijke stijging van de waarde of de rentabiliteit van het landbouwbedrijf of een andere onderneming. Een investering moet om als niet productieve investering aangemerkt te kunnen worden dus primair gericht zijn op het behalen van de agro,-milieu,- klimaatdoelstellingen, waarbij eventuele productieve elementen slechts "bijvangst" zijn. Indieners dienen bij indiening expliciet te onderbouwen dat de investeringen bovenwettelijke taken betreffen;
- b. Waterkwantiteit: hiervan is sprake wanneer kwantiteit van water in overeenstemming wordt gebracht met de vraag naar voldoende chemisch schoon en ecologisch gezond water voor alle gebruikers en wanneer wateroverlast wordt voorkomen;
- c. Werkprogramma: Werkprogramma "Wel goed water vasthouden", het Werkprogramma Zoetwatervoorziening Oost Nederland 2022-2027, herziene versie vastgesteld op 1 oktober 2021 door Regionaal Bestuurlijk Overleg Rijn-Oost;
- d. Waterbeheerprogramma: het Waterbeheerprogramma 2022-2027 van Waterschap Rijn en IJssel;
- e. Kaderrichtlijn Water (KRW): Richtlijn 2000/60/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 oktober 2000 tot vaststelling van een kader voor communautaire maatregelen betreffende het waterbeleid (PB L 327 van 22.12.2000, blz. 1), met als doel de kwaliteit en kwantiteit van grond- en oppervlaktewater te verbeteren;
- f. Urgente gebieden: prioritaire gebieden voor de realisatie van investeringen op het gebied van klimaat en voor de realisatie van doelen van de Kaderrichtlijn Water die zijn weergegeven op de kaarten in bijlage 1;
- g. Verordening: Verordening Europese landbouwsubsidies 2023-2027 provincie Gelderland.

Artikel 2 Subsidiabele activiteiten

1. In aanvulling op artikel 2.4.1 van de Verordening wordt subsidie uitsluitend verstrekt voor niet productieve investeringen in het watersysteem ten behoeve van de herinrichting, inrichting, of transformatie van watersystemen.
2. Overeenkomstig artikel 2.4.1, tweede lid, van de Verordening wordt subsidie uitsluitend verstrekt als de activiteit bijdraagt aan minimaal één van de volgende doelen:
 - a. matiging van en aanpassing aan klimaatverandering of bevorderen van duurzame energie;
 - b. bevorderen van duurzame ontwikkeling of efficiënt beheer van natuurlijke hulpbronnen;
 - c. het tot staan brengen en ombuigen van biodiversiteitsverlies, versterking van ecosysteemdiensten of instandhouding van habitats of landschappen.

3. Subsidiabele activiteiten worden aangegeven op een kaart waarop het projectgebied gemarkeerd is en duidelijk wordt gemaakt dat het projectgebied binnen een van de urgente gebieden valt zoals opgenomen op de kaarten in bijlage 1.
4. De niet productieve investeringen waarvoor subsidie wordt verstrekt zijn opgenomen in het Werkprogramma of in het Waterbeheerprogramma.
5. Als de subsidiabele activiteiten op zichzelf of als onderdeel van een groter project leiden tot een significante depositietoename op een stikstofgevoelig habitattype of leefgebiedtype waar de kritische depositiewaarde wordt overschreden, dan wordt de subsidie alleen verstrekt indien:
 - a. de subsidieaanvrager in het bezit is van een natuurvergunning op grond waarvan de subsidiabele activiteiten kunnen worden uitgevoerd; of
 - b. de aanvrager kan aantonen dat een natuurvergunning niet nodig is.

Artikel 3 Aanvrager

In aanvulling op artikel 2.4.2 van de Verordening wordt subsidie verstrekt aan:

- a. waterschappen;
- b. samenwerkingsverbanden van een waterschap met een of meer van de volgende partijen: waterschappen, gemeenten, landbouwers, grondeigenaren, grondgebruikers, landbouworganisaties, natuurorganisaties of landschapsorganisaties.

Artikel 4 Subsidiabele kosten

1. Overeenkomstig en in aanvulling op artikel 2.4.3 van de Verordening komen kosten als bedoeld in artikel 1.8, onder a, b en e, van de Verordening voor subsidie in aanmerking.
2. Subsidiabele kosten worden berekend volgens de voorwaarden, bedoeld in artikel 1.9a of 1.9b, van de Verordening.
3. Indien de aanvrager voor de berekening van de subsidiabele kosten kiest voor toepassing van artikel 1.9a van de Verordening, zijn de tarieven uit artikel 1.9a, eerste lid, onder b, van de Verordening niet van toepassing.

Artikel 5 Niet subsidiabele kosten

Overeenkomstig artikel 2.4.4 van de Verordening komen investeringen in het watersysteem waar uitsluitend landbouwers van profiteren niet voor subsidie in aanmerking.

Artikel 6 Hoogte subsidie

1. Overeenkomstig artikel 2.4.5 van de Verordening bedraagt de subsidie 100% van de subsidiabele kosten.
2. In afwijking van het eerste lid bedraagt de subsidie 70% van de subsidiabele kosten voor niet productieve investeringen die gericht zijn op de waterkwantiteit.

Artikel 7 Weigeringsgronden

Onverminderd het bepaalde in artikel 1.5 van de Verordening wordt subsidie geweigerd indien:

- a. de te beschikken subsidie bij verlening van het project lager is dan € 250.000;
- b. de activiteit bedoeld is om aan een wettelijke verplichting te voldoen;
- c. geen directe link met de landbouw aangetoond is.

Artikel 8 Selectie en rangschikking

1. Aanvragen die voor subsidie als bedoeld in artikel 2.4.1 van de Verordening in aanmerking komen, worden door een onafhankelijke adviescommissie als bedoeld in artikel 1.13 van de Verordening geselecteerd en gerangschikt op basis van de volgende selectiecriteria:

	Selectie criterium	Weging	Te behalen punten	Maximum per criterium
A	Effectiviteit	3	0-5	15
B	Haalbaarheid	2	0-5	10
C	Urgentie	1	0-5	5
D	Efficiëntie	2	0-5	10
Maximaal aantal te behalen punten				40

2. Een aanvraag om subsidie wordt beoordeeld op basis van de in bijlage 2 bij dit openstellingsbesluit opgenomen beoordelingsaspecten per selectie criterium dat is opgenomen in het eerste lid.
3. Overeenkomstig artikel 1.12, vierde lid, van de Verordening wordt een aanvraag geweigerd indien de aanvraag minder dan 24 punten (60% van het maximumaantal te behalen punten) heeft behaald.

Artikel 9 Subsidie-arrangement

De regels inzake subsidie op basis van arrangement 3 zoals bedoeld in artikel 1.7, eerste lid onder c, in artikel 1.18, derde lid en in artikel 1.21 van de Verordening zijn van toepassing.

Artikel 10 Voorschot en deelbetaling

1. In afwijking van artikel 1.17, eerste lid van de Verordening worden geen voorschotten verstrekt.
2. Een verzoek tot deelbetaling kan maximaal een keer per jaar worden ingediend.

Artikel 11 Verplichtingen

In aanvulling op artikel 1.15 van de Verordening dienen activiteiten waarvoor subsidie verstrekt is, uiterlijk 30 juni 2028 uitgevoerd te zijn.

Artikel 12 Publicatie en inwerkingtreding

Dit besluit wordt geplaatst in het Provinciaal Blad en treedt in werking met ingang van de eerste dag na de datum van uitgifte van het Provinciaal Blad waarin zij wordt geplaatst.

Artikel 13 Citeertitel

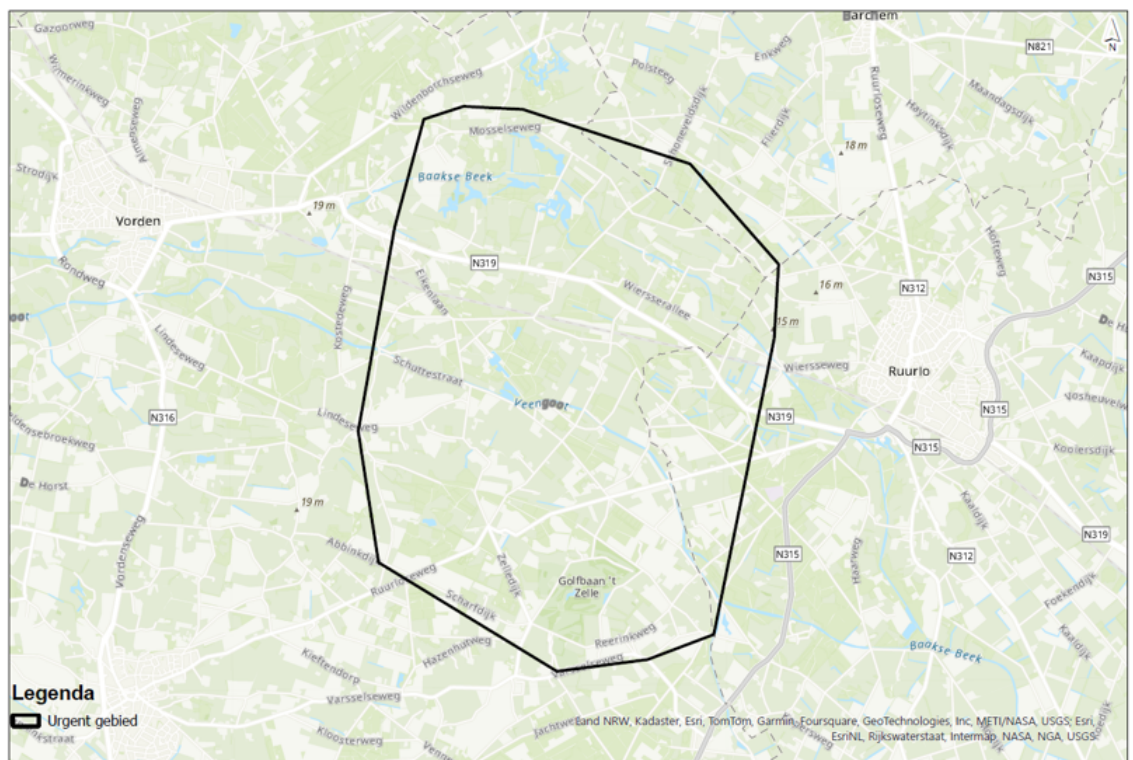
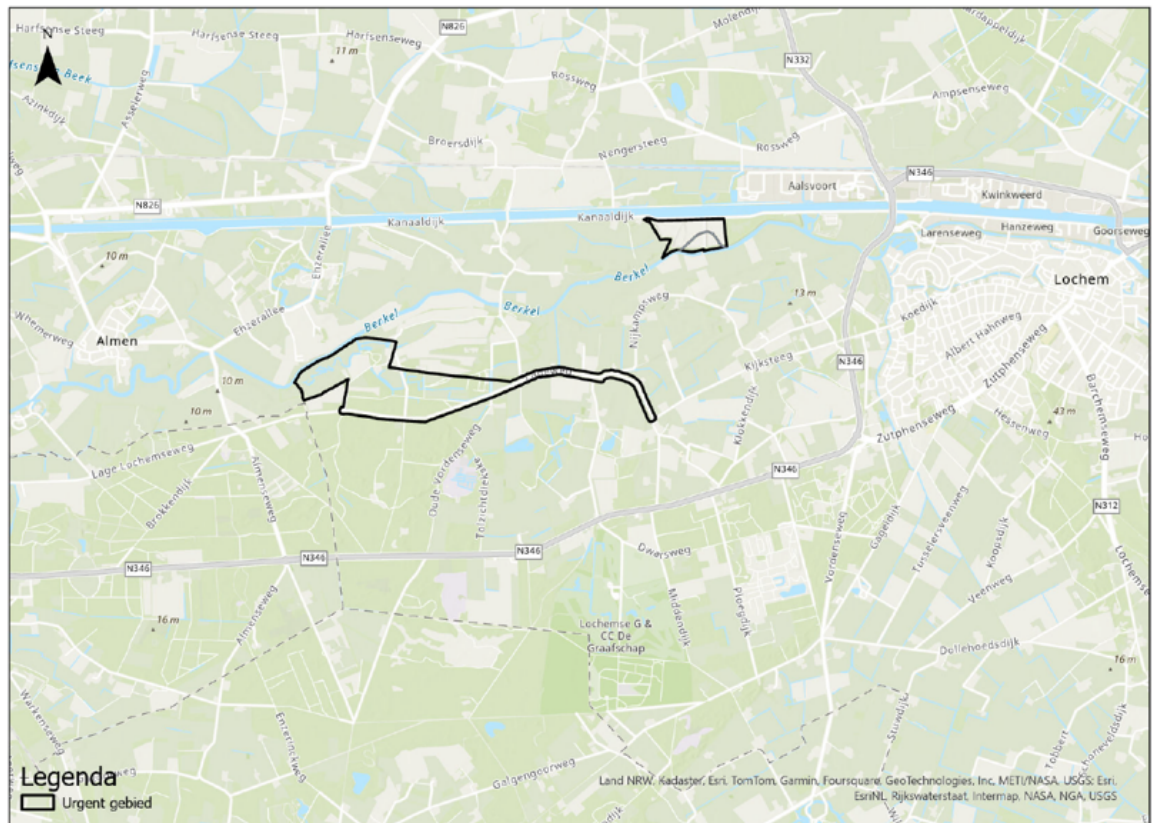
Dit besluit wordt aangehaald als: GLB-openstellingsbesluit Niet productieve investeringen niet landbouwbedrijven voor het watersysteem in het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel provincie Gelderland 2025.

namens Gedeputeerde Staten van Gelderland,

*Marjoos van den Berg
Teammanager Agrifood*

Bijlage 1: Kaarten van urgente gebieden

Urgente gebieden beheergebied waterschap Rijn en IJssel

Bijlage 2 – Beoordelingsaspecten bij selectiecriteria

Een onafhankelijke adviescommissie zal de aanvragen voor subsidie toetsen aan de hand van de volgende beoordelingsaspecten bij de selectiecriteria zoals bedoeld in artikel 8 van dit openstellingsbesluit.

a. *Mate van effectiviteit van het project*

Dit criterium weegt het integrale karakter van het project, de mate waarin het project bijdraagt aan de relevante beleidsdoelen, te weten de mate waarin het project beoogt bij te dragen aan het provinciale klimaatdoel, de doelen in het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma en aan de doelen van de Kaderrichtlijn Water (KRW). Om maximaal te scoren op effectiviteit is een aanvraag voorzien van een overtuigende onderbouwing op basis van de volgende vijf deelaspecten:

1. het project draagt bij aan de klimaatbestendigheid van het watersysteem door het verkleinen van (de kans op) wateroverlast en watertekorten;
2. het project draagt bij aan de doelen van of behelst maatregelen die zijn opgenomen in het betreffende werkprogramma of waterbeheerprogramma;
3. het project draagt bij aan realisatie van de doelen van de KRW;
4. het project draagt bij aan de economische vitaliteit van het projectgebied en zijn omgeving door de beschikbaarheid van voldoende schoon water voor de agrarische sector en eventuele andere watergebruikers te vergroten;
5. het project bevat activiteiten die onmiddellijk na de uitvoering al een gunstig effect hebben op de klimaatbestendigheid van het watersysteem door het verkleinen van (de kans op) wateroverlast of watertekorten.

De puntentoekenning is als volgt:

- I. 0 punten: geen van de aspecten is van toepassing op het project;
- II. 1 punt: één van de aspecten is van toepassing op het project;
- III. 2 punten: twee van de aspecten zijn van toepassing op het project;
- IV. 3 punten: drie van de aspecten zijn van toepassing op het project;
- V. 4 punten: vier van de aspecten zijn van toepassing op het project;
- VI. 5 punten: alle vijf genoemde aspecten zijn van toepassing op het project.

b. *De kans op succes en de haalbaarheid van het project*

Dit criterium weegt de concreetheid en (snelle) uitvoerbaarheid van het projectplan. Hoe beter het project is voorbereid, zowel inhoudelijk als qua timing, des te positiever het oordeel. Om maximaal te scoren op haalbaarheid is een aanvraag voorzien van een overtuigende onderbouwing op basis van de volgende vijf deelaspecten:

1. in het projectplan zijn voldoende eisen gesteld aan de kwaliteit van de nog aan te wijzen projectleider, dan wel is aangegeven dat de aangewezen projectleider met betrekking tot de subsidiabele activiteiten over voldoende kwaliteit beschikt. Kwaliteit houdt in voldoende aantoonbare expertise in de vorm van genoten opleiding en (meer dan vijf jaar) relevante ervaring in relatie tot de inhoud van het project;
2. het projectplan is realistisch, dat wil zeggen de voorgenomen maatregelen zijn (technisch) uitvoerbaar en er mag vanuit gegaan worden dat uitvoering leidt tot realisatie van de gestelde doelen;
3. bij het project wordt samengewerkt met een of meer gebruikers van het betreffende watersysteem;
4. het projectplan kent een realistische planning, opzet en begroting, waardoor er een reëel perspectief is op uitvoering van het project binnen de opgegeven projectduur, volgens de beschreven opzet en tevens binnen de begroting;
5. op het moment van indienen van de aanvraag zijn eventueel benodigde gronden verworven, vergunningen verkregen en is er draagvlak (dat wil zeggen geen voorzienbare weerstand, die kan leiden tot uitstel) in de omgeving voor uitvoering van het projectplan.

De puntentoekenning is als volgt:

- I. 0 punten: geen van de aspecten is van toepassing op het project;
- II. 1 punt: één van de aspecten is van toepassing op het project;
- III. 2 punten: twee van de aspecten zijn van toepassing op het project;
- IV. 3 punten: drie van de aspecten zijn van toepassing op het project;
- V. 4 punten: vier van de aspecten zijn van toepassing op het project;
- VI. 5 punten: alle vijf genoemde aspecten zijn van toepassing op het project.

c. *Mate van urgentie van het project*

Bij dit criterium gaat het om de vraag in hoeverre de opgave(n) die aangepakt worden geïdentificeerd zijn als opgaven die noodzakelijk aangepakt dienen te worden en op welke termijn die aanpak noodzakelijk is.

De mate van urgentie van het project wordt bepaald door de mate waarin de uitvoering op korte termijn nodig is om de KRW-doelen tijdig te kunnen realiseren. Zo zijn er (inter)nationale of provinciale doelstellingen die voor een bepaalde einddatum gerealiseerd dienen te zijn en waar het project aan bijdraagt of noodzakelijk voor is. Een en ander is daarmee gerelateerd aan de knelpunten en beleidsopgaven die bestaan in Gelderland.

Voorts kan sprake zijn van een knelpunt in de waterhuishouding, waardoor pieken en dalen in de watertoevoer niet goed worden opgevangen en die kunnen leiden tot schade bij gebruikers die van het watersysteem afhankelijk zijn. Om deze schade zoveel mogelijk te beperken kan het nodig zijn om de activiteit zo spoedig mogelijk uit te voeren. Let wel, dat daarbij niet te vroeg mag worden gestart met de uitvoering van de activiteit (zie artikel 1.5 onder i van de Verordening en de toelichting in het algemene deel van dit openstellingsbesluit).

Bovendien kan het nodig zijn de activiteit op korte termijn uit te voeren als er (veel) partijen in het veld betrokken zijn. Uitstel kan in dat geval negatief uitwerken op de bereidheid van die partijen om mee te werken ("de energie gaat dan uit het proces").

Om maximaal te scoren op urgentie is een aanvraag voorzien van een overtuigende onderbouwing op basis van de volgende vijf deelaspecten met de daarbij behorende puntentoekenning:

- I. 0 punten als er sprake is van een opgave die op grond van het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma pas op zeer lange termijn aangepakt hoeft te worden;
- II. 1 punt indien er sprake is van een opgave die op grond van het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma, noodzakelijk is, maar die op grond van die documenten pas op langere termijn aangepakt hoeft te worden;
- III. 2 punten indien er sprake is van een noodzakelijke opgave op grond van het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma, die op grond van die documenten binnen afzienbare termijn aangepakt moet worden;
- IV. 3 punten indien er sprake is van een noodzakelijke opgave op grond van het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma, die op grond van die documenten op relatief korte termijn aangepakt moet worden;
- V. 4 punten indien er sprake is van een noodzakelijke opgave op grond van het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma en tevens vanwege een knelpunt in de waterhuishouding dat leidt tot schade bij gebruikers die van het watersysteem afhankelijk zijn. De opgave moet daarom snel aangepakt worden;
- VI. 5 punten indien er sprake is van een noodzakelijke opgave op grond van het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma en waarbij sprake is van een knelpunt in de waterhuishouding dat leidt tot schade bij gebruikers die van het watersysteem afhankelijk zijn. Bovendien bestaat een reële kans dat uitstel van de maatregelen ten koste kan gaan van de bereidheid van betrokken partijen om mee te werken. De opgave moet daarom onmiddellijk aangepakt worden.

d. Mate van efficiëntie van het project

Om maximaal te scoren op efficiëntie is een aanvraag voorzien van een overtuigende onderbouwing waarbij gelet wordt op de mate waarin de opgevoerde kosten passend zijn (dat wil zeggen waarin de resultaten met de juiste middelen worden gehaald) en op de mate waarin binnen het project op een goede manier gebruik gemaakt wordt van reeds bestaande kennis en kunde. De toekenning van de punten is als volgt:

- I. 0 punten: indien de mate van efficiëntie zeer gering is;
- II. 1 punt: indien de mate van efficiëntie gering is;
- III. 2 punten: indien de mate van efficiëntie matig is;
- IV. 3 punten: indien de mate van efficiëntie voldoende is;
- V. 4 punten: indien de mate van efficiëntie goed is;
- VI. 5 punten: indien de mate van efficiëntie zeer goed is.

Weging

In dit openstellingsbesluit wordt de "mate van effectiviteit", dat wil zeggen de mate waarin een project bijdraagt aan de verschillende doelen, gezien als het allerbelangrijkste criterium. Daarom krijgt dit criterium de hoogste weging, namelijk wegingsfactor 3. Activiteiten moeten bijdragen aan het provinciale klimaatdoel en de andere doelen. Dit is de reden waarom de subsidie überhaupt beschikbaar is. Activiteiten die onvoldoende bijdragen aan de doelen zouden minder kans op subsidie moeten hebben. Om toch voor subsidie in aanmerking te komen, moeten ze excelleren op de andere criteria.

De criteria "kans op succes en de haalbaarheid" en de "mate van efficiëntie" krijgen een wegingsfactor 2. Deze aspecten zijn ook belangrijk, maar worden als iets minder cruciaal gezien dan het eerste criterium. Een aanvrager moet nog steeds aandacht besteden aan de mate waarin het project direct uitgevoerd kan worden waarbij sprake is van een reële kostenbegroting waarin de focus ligt op concrete uitvoering.

Het criterium “mate van urgentie” krijgt de laagste wegingsfactor. Dat is niet omdat urgente maatregelen minder belangrijk zijn, maar vooral omdat verwacht mag worden dat een aanvrager altijd voorrang geeft aan de uitvoering van urgente maatregelen. In het kader van dit openstellingsbesluit moet dat aangetoond worden aan de hand van een weergave van het projectgebied gelegen in een urgent gebied.

Adviescommissie

Na sluiting van de indieningstermijn worden alle aanvragen door een onafhankelijke adviescommissie beoordeeld. Aanvragen moeten minstens 24 punten behalen om voor subsidie in aanmerking te komen, ofwel 60% van het maximaal te behalen aantal van 40 punten. Als een aanvraag onvoldoende punten scoort, wordt dat bij deze beoordeling duidelijk. Vervolgens worden aanvragen met gebruikmaking van de selectiecriteria in een bepaalde rangorde geplaatst. Het doel van de rangschikking is om de aanvragen/activiteiten onderling te vergelijken en de beste te selecteren en te honoreren.

Toelichting bij Openstellingsbesluit GLB Niet productieve investeringen niet landbouwbedrijven voor het watersysteem in het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel provincie Gelderland 2025

LEESWIJZER

Voorliggend openstellingsbesluit moet in samenhang gelezen worden met de Verordening Europese landbouwsubsidies 2023-2027 van de provincie Gelderland.

Met dit openstellingsbesluit zijn de algemene en slotbepalingen uit de Verordening van toepassing op een aanvraag. In het bijzonder zijn de voorwaarden uit paragraaf 4 van hoofdstuk 2 van de Verordening – de maatregel Niet productieve investeringen niet landbouwbedrijven – van toepassing. De artikelen 2.4.1 tot en met 2.4.6 van paragraaf 4 uit hoofdstuk 2 van de Verordening moeten tezamen gelezen worden met de artikelen in dit openstellingsbesluit.

I. ALGEMEEN

1. Inleiding

In december 2022 werd in het kader van het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid 2023-2027 (GLB) de Nederlandse uitwerking van dit GLB, het Nationaal Strategisch Plan (NSP), goedgekeurd. Op basis van het NSP kan lidstaat Nederland subsidieregelingen openstellen voor een toekomstbestendige agrarische sector en een vitaal landelijk gebied. Vanuit het NSP kunnen provincies ook subsidieregelingen openstellen. In het kader van voorliggend openstellingsbesluit wordt invulling gegeven aan de maatregel Niet productieve investeringen op niet landbouwbedrijven. Het gaat hierbij om herstel- en inrichtingsmaatregelen in het landelijk gebied met een aantoonbare directe link met de landbouw.

2. Openstelling Niet productieve investeringen niet landbouwbedrijven voor het watersysteem in het beheergebied van Waterschap Rijn en IJssel provincie Gelderland 2025

Niet productieve investeringen kunnen betrekking hebben op herinrichting van het landelijk gebied ten behoeve van:

- de verbetering van de waterhuishouding en de waterkwaliteit;
- klimaatadaptatie;
- biodiversiteit door de aanleg en beheer van landschapselementen; en
- mitigeren van de impact van uitstoot van nitraat, stikstof, fosfaat.

De investeringsmogelijkheden leveren elk een bijdrage aan de hierboven beschreven maatschappelijke opgaven en eisen. De openstelling niet productieve investeringen niet landbouwbedrijven voor het watersysteem is in Gelderland specifiek gericht op inrichting en herinrichting van watersystemen in het landelijk gebied.

Op basis van het Klimaatakkoord en de Kaderrichtlijn Water (KRW) ligt er een opgave om watersystemen te verbeteren. Met deze regeling wordt ingezet op investeringen in het landelijk gebied die hieraan bijdragen. Voor deze openstelling wordt ook het provinciale klimaatdoel centraal gesteld; voorkomen van wateroverlast en watertekort door het optimaliseren en herstellen van watersystemen.

Op grond van dit openstellingsbesluit kunnen subsidies worden verstrekt aan waterschappen of samenwerkingsverbanden waarbij waterschappen zijn betrokken, voor niet productieve investeringen in of nabij watersystemen. Bedoeld zijn investeringen die een bijdrage leveren aan de doelstellingen zoals beschreven in de KRW, herstel van de natuurlijke toestand van watersystemen, het duurzaam optimaliseren van de waterhuishouding (voorkomen of beperken van watertekorten of wateroverlast) of bodemdaling en sluiten daarmee aan bij het Werkprogramma of het Waterbeheerprogramma van het waterschap.

Beginnen met een project

De ervaring leert dat veel subsidieaanvragers wachten met de start van het project tot de beschikking is afgegeven. Kosten kunnen echter al subsidiabel zijn vanaf het moment van indienen van de aanvraag. Wel wordt er pas zekerheid gegeven over de subsidiabiliteit van de kosten in de verleningsbeschikking. Kosten maken na het indienen van de aanvraag en voor ontvangst van de beschikking betekent dus een zeker risico nemen. Let hierbij op de voorwaarden in artikel 1.10, onder c, van de Verordening (niet subsidiabele kosten).

Tendersystematiek

Subsidieaanvragen kunnen slechts in een beperkte periode worden ingediend. Op de sluitingsdatum van de tender moet alle inhoudelijke informatie (dus ook alle verplichte bijlagen en een duidelijke toelichting op de begroting) die bij een aanvraag hoort, ontvangen zijn. Deze sluitingsdatum wordt strikt gehanteerd. Na de sluitingsdatum is aanvullen van de aanvraag niet meer mogelijk. Een adviescommissie gaat vervolgens de aanvragen beoordelen aan de hand van de beschikbare informatie. Met behulp van de selectiecriteria worden de projecten gerangschikt. Het kan voorkomen dat vanwege het subsidieplafond niet alle projecten gehonoreerd kunnen worden. De projecten met de meeste punten worden als eerste gehonoreerd.

Staatssteun

Gezien de aard van de maatregelen zal voor de projecten onder deze openstelling geen sprake zijn van staatssteun, omdat geen economische activiteiten gesubsidieerd worden, danwel geen voordeel ontstaat voor een onderneming die op de markt opereert. Mocht in een uitzonderingsgeval wel sprake zijn van staatssteun, kan gebruik worden gemaakt van de de-minimisverordening, afhankelijk van de soort aanvrager is dan over een periode van 3 jaar maximaal € 300.000 steun voor niet landbouwers of € 50.000 voor landbouwers mogelijk.

II. ARTIKELSGEWIJZE TOELICHTING

Artikel 1 Begripsomschrijvingen

In dit artikel worden nadere begripsomschrijvingen gegeven van begrippen die in de voorwaarden van deze regeling worden toegepast. Waar het Werkprogramma wordt genoemd, wordt bedoeld op het Werkprogramma ZON oktober 2021 (zoetwatervoorziening.oostnederland.nl). Ten aanzien van het Waterbeheerprogramma wordt bedoeld op die van het Waterschap Rijn en IJssel: Waterbeheerprogramma 2022-2027 (exb-2021-76396.pdf via officiële-overheidspublicaties.nl). Meer informatie over de Kaderrichtlijn Water is te vinden via [Richtlijn - 2000/60-EN-EUR-Lex](https://richtlijn-2000/60-EN-EUR-Lex) (europa.eu).

Artikel 2 Subsidiabele activiteiten

Dit openstellingsbesluit richt zich primair op de uitvoering van projecten op het gebied van maatregelen voor het watersysteem. Concreet gaat het om de activiteiten die zijn opgenomen in het Werkprogramma, dan wel in het Waterbeheerprogramma. Subsidiabele activiteiten worden beoordeeld op basis van de selectiecriteria in dit openstellingsbesluit. Zie hieronder de toelichting bij artikel 8. Het is van belang dat aanvragers de aansluiting van het project op de selectiecriteria goed en uitgebreid onderbouwen.

Voorbeelden van subsidiabele activiteiten zijn: niet productieve investeringen ten behoeve van:

- het uitvoeren van herstelmaatregelen en (grootschalige) inrichting van gebieden, die bijdragen aan verbetering van de waterhuishouding, natuur, klimaatmitigatie en -adaptatie en biodiversiteit;
- waterlopen, (op)vaarten en cultuurlandschappelijk slotenpatroon;
- herstel en aanleg natuurvriendelijke oevers;
- aanleg en herstel beplanting of omgrachting van terreinen van (oorspronkelijke) kastelen;
- bevorderen van de vismigratie, bijvoorbeeld door de aanleg van vispassages.

Niet productieve investeringen kunnen ook (deels) op gronden van landbouwers worden uitgevoerd. Bijvoorbeeld een investering door een waterschap in retentiegebieden of waterbergingen die (deels) op gronden van landbouwers zijn gelegen. Met landbouwers kunnen bijvoorbeeld afspraken worden gemaakt dat deze een deel van hun landbouwgrond ter beschikking stellen ten behoeve van de niet productieve investering (bijvoorbeeld als onderdeel van de aanleg van een retentiegebied). Een waterschap kan dan bijvoorbeeld de investering voor haar rekening nemen.

Natuurvergunningen

Naar aanleiding van de uitspraak van de Raad van State van 18 december 2024 is intern salderen niet meer mogelijk. Dit betekent dat voor sommige subsidiabele activiteiten geldt dat een natuurvergunning moet worden verkregen voor activiteiten die voorheen zonder vergunning op basis van intern salderen uitgevoerd konden worden.

Niet in alle gevallen is een natuurvergunning nodig: als er bijvoorbeeld gebruik gemaakt kan worden van emissieloze apparatuur, zodat er geen of minder stikstof wordt uitgestoten, kan met een AERIUS-berekening worden berekend of de beoogde situatie een depositietoename tot gevolg heeft. Als blijkt uit de AERIUS-berekening (waarin dus geen referentiesituatie betrokken mag worden in de voortoets) dat de depositietoename op 0,00 mol/ha/jaar wordt berekend, kan de subsidiabele activiteit worden uitgevoerd. Bij tijdelijke en (zeer) beperkte deposities kan een ecologisch deskundig bureau bij wijze van ecologische voortoets mogelijk al vaststellen dat er geen significante effecten optreden. Ook dan kan de subsidiabele activiteit worden uitgevoerd. Zie ook voor meer informatie: <https://www.gelderland.nl/vergunningen/natuur>.

Artikel 3 Aanvrager

Als een waterschap met andere partijen een samenwerkingsverband voor het project aangaat, dan dient die samenwerking te worden onderbouwd met een samenwerkingsovereenkomst. Deze overeenkomst moet zijn ondertekend door alle deelnemers van het samenwerkingsverband. Nadere voorwaarden voor samenwerkingsverbanden zijn te vinden in artikel 1.3 van de Verordening. Een waterschap kan ook individueel een aanvraag indienen.

Artikel 4 Subsidiabele kosten

Subsidiabele kosten kunnen bestaan uit loonkosten (kosten voor de inzet van eigen personeel), kosten eigen arbeid (kosten voor de inzet van niet verloonde arbeid) en overige kosten (kosten bij derde partijen, ook wel kosten derden genoemd) ten behoeve van het kunnen uitvoeren van investeringen in het watersysteem.

Subsidiabele kosten worden berekend op basis van werkelijke kosten conform artikel 1.9a van de Verordening of aan de hand van de vereenvoudigde kostenoptie voor arbeidskosten als bedoeld in artikel 1.9b van de Verordening. De loonkosten en kosten eigen arbeid als bedoeld in artikel 1.8, onder a en b, worden in dit laatste geval berekend door de overige subsidiabele kosten te vermenigvuldigen met 0,23. De overige subsidiabele kosten worden vastgesteld op basis van een factuur of een document met gelijkwaardige bewijskracht. Deze berekeningswijze wordt ook wel de vereenvoudigde kostenoptie (VKO) voor arbeidskosten genoemd.

De VKO voor arbeidskosten is niet mogelijk om toe te passen bij de volgende opdrachtwaardes voor overheidsopdrachten, gelijk aan of hoger dan (volgens EU Vo 2024/14 artikel 4):

- a) € 5.186.000 voor overheidsopdrachten voor werken;
- b) € 134.000 voor overheidsopdrachten voor leveringen en voor diensten gegund door aanbestedende diensten die centrale overheidsinstanties zijn, en voor door deze instanties georganiseerde prijsvragen; wat betreft overheidsopdrachten voor leveringen afkomstig van aanbestedende diensten die op het gebied van defensie werkzaam zijn, geldt deze drempel alleen voor opdrachten betreffende producten die onder bijlage III EU Vo 2024/14 vallen;
- c) € 207.000 voor overheidsopdrachten voor leveringen en voor diensten gegund door niet-centrale aanbestedende diensten en voor door deze diensten georganiseerde prijsvragen; deze drempel is ook van toepassing op overheidsopdrachten voor leveringen die gegund zijn door op defensiegebied werkzame centrale overheidsinstanties en betrekking hebben op producten welke niet onder bijlage III EU Vo 2024/14 vallen;
- d) € 750.000 voor overheidsopdrachten voor sociale en andere specifieke diensten in de zin van bijlage XI EU Vo 2024/14.

Artikel 5 Niet subsidiabele kosten

In dit artikel wordt omschreven welke kosten niet voor subsidie in aanmerking komen.

Niet productieve investeringen in het watersysteem komen alleen voor subsidie in aanmerking wanneer het effect van de investering groter is dan alleen voor landbouwbedrijven. Een niet productieve investering zoals een stuw of dam waardoor water alleen wordt vastgehouden voor een bedrijf of een investering in drainagepoelen, komt dus niet voor subsidie in aanmerking. Niet productieve investeringen in het watersysteem die wel onder dit openstellingsbesluit voor subsidie in aanmerking komen zijn bijvoorbeeld niet productieve investeringen voor het vasthouden van water in natte periodes, zodat in droge periodes het watersysteem in het gehele gebied langer over voldoende water beschikt. Dus ook dat wat buiten het landbouwbedrijf zelf valt en dat ook andere functies zoals natuur langer over water kunnen beschikken. Voorgaande dient duidelijk te zijn onderbouwd in het projectplan behorend bij de aanvraag tot subsidie.

Verder komen voorbereidingskosten in zijn geheel niet voor subsidie in aanmerking.

Artikel 6 Hoogte subsidie

De subsidie bedraagt 100% van de subsidiabele kosten wanneer de in het project opgenomen maatregelen betrekking hebben op het watersysteem. Wanneer niet productieve investeringen betrekking hebben op waterkwantiteit, dan geldt dat de subsidie 70% van de subsidiabele kosten bedraagt. De kosten van de niet productieve investeringen waarvoor 100% subsidie wordt aangevraagd en de kosten van de niet productieve investeringen waarvoor 70% wordt aangevraagd moeten in de begroting en in de toelichting in het projectplan duidelijk van elkaar gescheiden worden. Dat betekent dat duidelijk moet worden welke niet productieve investeringen gerelateerd zijn aan het watersysteem en daarbinnen eventueel welke investeringen gerelateerd zijn aan het borgen van waterkwantiteit.

Artikel 7 Weigeringsgronden

De aangevraagde subsidie moet minimaal € 250.000 bedragen. Daar is voor gekozen om de middelen in te zetten voor de wat grotere, meer kostbare en daarmee moeilijker te realiseren projecten. Daarnaast is het van belang om aan te tonen dat in de uitvoering van het project geen sprake is van het voldoen aan een wettelijke verplichting en dat de te realiseren niet productieve investeringen een directe link met de landbouw hebben.

Artikel 8 Selectie en rangschikking

In dit openstellingsbesluit is gekozen voor toepassing van selectiecriteria met weging. In bijlage 2 bij dit openstellingsbesluit zijn de beoordelingsaspecten opgenomen behorend bij de selectiecriteria op basis waarvan aanvragen worden beoordeeld. Op deze manier kan per criterium gezien worden hoeveel punten een aanvraag kan scoren. Het toepassen van de selectiecriteria is opgedragen aan een onafhankelijke adviescommissie.

Artikel 9 Subsidie-arrangement

Dit artikel beschrijft de voorwaarden voor verantwoording van de verleende subsidie. De subsidie moet minimaal € 250.000 bedragen wat betekent dat arrangement 3 van toepassing is: alle kosten moeten worden verantwoord aan de hand van een inhoudelijk en financieel verslag.

Artikel 10 Voorschot en deelbetaling

In het kader van deze openstelling worden geen voorschotten vooruitlopend op realisatie verstrekt. Eenmaal per jaar kan tijdens de uitvoering van het project een verzoek tot deelbetaling worden ingediend. Op basis van een dergelijk verzoek kan op basis van gerealiseerde kosten een deelbetaling worden uitgekeerd.

Artikel 11 Verplichtingen

Het project waarvoor subsidie is verleend mag niet later dan 30 juni 2028 worden afgerond. Dat betekent dat alle kosten voor het project uiterlijk voor deze datum moeten zijn gemaakt. Na deze datum bestaat nog 13 weken de tijd om de laatste betalingen te verrichten en een verzoek tot vaststelling van de subsidie in te dienen.